

## SPIS TREŚCI

### **Wprowadzenie do badań nad protestem miejskim — 7**

1. Miasto jako podmiot i przedmiot polityki protestu — 7
2. O metodologii badań nad miejskim protestem — 30

### **Rozdział I. Obywatele miast — 41**

#### **Wprowadzenie — 41**

1. Podmiotowość obywatelska — 44
2. Miejskie obywatelstwo – próba definicji — 52
  - 2.1. Obywatele miast czy państw? — 54
  - 2.2. Praktykowanie miejskiego obywatelstwa. Budowanie i znoszenie różnic — 59
3. Proces formowania się obywatelstwa miejskiego — 65
  - 3.1. Starożytność: pierwsze miasta — 65
  - 3.2. Starożytność: Grecja — 68
  - 3.3. Starożytność: Rzym — 74
  - 3.4. Średniowiecze. Odrodzenie miast i powrót do lokalności obywatelstwa — 82
  - 3.5. Miasto nowożytne i jego obywatele. Od XVI do końca XIX wieku — 98
  - 3.6. Od końca wieku XIX do współczesności — 117
4. Współcześni obywatele polskich miast. Problemy z podmiotowością — 129
  - 4.1. Fikcyjna podmiotowość polskich mieszczan? — 129
  - 4.2. Obywatele współczesnych miast. Kryteria delimitacji — 138

### **Rozdział II. Niezadowoleni obywatele miast. Od narzekania do miejskich ruchów społecznych — 143**

#### **Wprowadzenie — 143**

1. Od „mówienia” do „działania”. Determinanty i formy partycypacji politycznej — 145
2. Narzekanie jako wstęp do protestu — 154
3. Miejskie ruchy społeczne: zorganizowane niezadowolenie mieszkańców miast — 161
  - 3.1. Socjologiczne teorie ruchów społecznych — 162

- 3.2. W poszukiwaniu teorii ruchów miejskich — 169
- 3.3. Przekraczanie lokalności. Ideologie miejskiego aktywizmu i globalne ruchy miejskie — 181
- 3.4. Zmiana systemowa czy tylko doraźne interwencje? Krytyka ruchów miejskich i miejskiego aktywizmu — 188
- 3.5. Przemiany tożsamości politycznej mieszkańców miast i „odkrycie” ruchów miejskich w Polsce — 194

### **Rozdział III. Taktyki i przestrzenie miejskiego protestu — 205**

Wprowadzenie — 205

1. Strategie oraz taktyki protestu. Problem efektywności — 206
2. Przestrzenie i miejsca polityki protestu — 220
3. Demonstracja uliczna jako emblemat protestu — 238
4. Blokowanie i odblokowywanie miasta. Okupacja przestrzeni miejskiej — 248
5. W poszukiwaniu politycznych symboli: Od taktyk karnawalizacji do działań opartych na przemocy — 259
  - 5.1. Ogień, dźwięki, maski — 264
  - 5.2. Polityczne subwersje: protest jako sztuka i happening — 271
  - 5.3. „Wściekły tłum” — 284
6. Wirtualne przestrzenie miejskiego protestu — 291
  - 6.1. Nowe media w taktykach ruchów społecznych. Szanse i krytyka — 294
  - 6.2. Samoorganizacja obywateli miast: poszerzanie pola wiedzy i innowacje społeczne — 303

**Zakończenie — 311**

**Spis tabel — 367**

**Bibliografia — 321**

**Summary: Urban Protest. Spaces, Identities and Practices of Discontent  
Urban Citizens — 369**